

ที่ TRUE-SEC 048/2560

วันที่ 14 พฤศจิกายน 2560

เรียน กรรมการและผู้จัดการ
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เรื่อง นำส่งข้อมูลทางการเงิน ประจำปีไตรมาสที่ 3 ปี 2560

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ข้อมูลทางการเงิน ประจำปีไตรมาสที่ 3 ปี 2560
ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ฉบับละ 1 ชุด
 2. รายงานการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สำหรับไตรมาสที่ 3 ปี 2560
ภาษาไทย และ ภาษาอังกฤษ ฉบับละ 1 ชุด

บริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (“บริษัทฯ”) ขอส่งข้อมูลทางการเงินรวมและข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ ประจำปีไตรมาสที่ 3 ปี 2560 สิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน 2560 ซึ่งได้ผ่านการสอบทานจากผู้สอบบัญชีแล้ว มายังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย ในไตรมาสที่ 3 ของปี 2560 ปรากฏผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 691.48 ล้านบาท ซึ่งเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ 20 จากผลการดำเนินงานสุทธิในงวดเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ โปรดดูรายละเอียดเพิ่มเติมในรายงานการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานสำหรับไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิลเลียม แฮริส)
หัวหน้าคณะผู้บริหารด้านการเงิน

คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

ภาพรวม

กลุ่มทรู รายงานผลประกอบการที่เติบโตต่อเนื่องในไตรมาส 3 ปี 2560 อันเป็นผลจากจุดแข็งในการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งผลักดันรายได้ให้เพิ่มสูงขึ้นเหนือภาพรวมอุตสาหกรรม รวมทั้งประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายที่ส่งผลด้านบวกอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่ รายได้จากบริการและ EBITDA มีจำนวนสูงสุดในประวัติการณ์ที่ 24.5 พันล้านบาท และ 8.9 พันล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ กลุ่มทรูให้ความสำคัญต่อการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างผลกำไรและการเติบโตอย่างยั่งยืนของกลุ่มต่อไป

ทรูมูฟ เอช ยังคงเติบโตโดดเด่นเหนือกว่าภาพรวมอุตสาหกรรมทั้งด้านรายได้และฐานลูกค้า ท่ามกลางการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่ผู้ให้บริการต่างมุ่งเน้นในการนำเสนอแคมเปญที่ตอบโจทย์การใช้งานดาต้าของลูกค้า รวมถึงโปรโมชั่นที่ผลานบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ร่วมกับคอนเทนต์ ในขณะที่ แคมเปญที่ให้ส่วนลดดีไวซ์สำหรับบริการแบบเติมเงินมีสัดส่วนลดลง สิ่งนี้ ล้วนเป็นผลจากการที่ ทรูมูฟ เอช มุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาโครงข่ายประสิทธิภาพสูงสุด การนำเสนอแคมเปญดีไวซ์ร่วมกับการใช้งานดาต้าที่คุ้มค่า สิทธิพิเศษหลากหลายผ่านแอปพลิเคชัน TrueID และ TrueYou รวมถึงการมีพันธมิตรทางธุรกิจที่แข็งแกร่ง ทั้งนี้ ทรูมูฟ เอช เป็นผู้ให้บริการเพียงรายเดียวที่มีผู้ใช้บริการรายใหม่เพิ่มขึ้นสุทธิในระหว่างไตรมาส และมีฐานลูกค้ารวมเติบโตเป็น 26.7 ล้านราย ในขณะที่ ผู้ให้บริการรายใหญ่รายอื่นมีฐานลูกค้าลดลงสุทธิ 3 ไตรมาส และลดลงสุทธิ 6 ไตรมาสติดต่อกัน ทั้งนี้ รายได้จากบริการนอกรายของทรูมูฟ เอช ยังคงเติบโตแข็งแกร่งต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.2 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า อันเป็นผลจากการเติบโตทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและเติมเงิน สิ่งเหล่านี้ ผลักดันให้รายได้จากการให้บริการของ ทรูมูฟ เอช เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.3 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 17.1 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2560 ในขณะที่ รายได้จากบริการให้บริการของผู้ประกอบการใหญ่รายอื่นในอุตสาหกรรมมีจำนวนรวมกันเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.0 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า

การขยายพื้นที่ให้บริการไฟเบอร์ เป็นหัวใจหลักสำหรับการเติบโตของตลาดบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ บริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ตของทรูออนไลน์ ยังคงเติบโตอย่างแข็งแกร่งในไตรมาส 3 ปี 2560 ด้วยฐานผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 3.0 ล้านราย และรายได้ที่เติบโตประมาณร้อยละ 15 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า ทรูออนไลน์ ยังคงมุ่งเน้นในการมอบบริการไฟเบอร์ประสิทธิภาพสูงและแพ็คเกจคอนเวอร์เจนซ์ที่คุ้มค่า เพื่อตอบสนองความต้องการใช้บริการไฟเบอร์ของลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ ทรูออนไลน์ เสริมความแข็งแกร่งให้กับความเป็นผู้นำในตลาดบรอดแบนด์สำหรับกลุ่มลูกค้าธุรกิจ ด้วยการนำเสนอบริการอินเทอร์เน็ตครบวงจรและโซลูชันใหม่ๆ ที่ปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการให้เหมาะสมตามความต้องการใช้งานของลูกค้าในทุกประเภทธุรกิจ ทั้งนี้ การขยายโครงข่ายไฟเบอร์อย่างต่อเนื่องทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และในพื้นที่ต่างจังหวัด จะผลักดันให้บริการบรอดแบนด์ของกลุ่มเติบโตอย่างแข็งแกร่งต่อไป

คอนเทนต์คุณภาพที่หลากหลายและครบครันของทรูวิชั่นส์ ทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ ผสมกับจุดแข็งด้านการถ่ายทอดสดรายการชั้นนำและความคมชัดของภาพระดับเอชดี เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้รายได้ค่าสมาชิก และจำนวนผู้สมัครสมาชิกทรูวิชั่นส์เติบโต โดย ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2560 ทรูวิชั่นส์ มีฐานลูกค้ารวมจำนวน 4.0 ล้านครัวเรือน นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังสามารถรับชมคอนเทนต์คุณภาพเหล่านี้ผ่านแพลตฟอร์มที่หลากหลายของกลุ่มทรู โดยเฉพาะแอปพลิเคชัน TrueID สิ่งเหล่านี้ ช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างความผูกพันของลูกค้าต่อกลุ่มทรู และส่งผลให้เพิ่มการสมัครใช้บริการหลากหลายอื่นๆ ภายใต้กลุ่มทรูอีกด้วย

กลุ่มทรู จะเดินหน้ายกระดับประสบการณ์การใช้งานของลูกค้า ผ่านการเพิ่มคุณภาพทั้งโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง พร้อมเสริมสร้างความพึงพอใจของลูกค้าด้วยการมอบสิทธิพิเศษหลากหลายผ่าน TrueYou และแอปพลิเคชัน TrueID อีกทั้งจะมุ่งเน้นในการใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มดิจิทัลที่แข็งแกร่งของกลุ่มเพื่อนำเสนอสินค้าและบริการที่คุ้มค่าและตรงใจลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งช่วยเสริมสร้างความผูกพันของลูกค้าต่อกลุ่มทรู และส่งผลให้กลุ่มทรูมีความพร้อมอย่างเต็มที่สำหรับการเติบโตอย่างเข้มแข็งเพื่อรองรับความต้องการใช้งานบรอดแบนด์ทั้งแบบมีสายและไร้สายที่เพิ่มสูงขึ้นในยุคดิจิทัลนี้ต่อไป

กลุ่มทรู เป็นผู้นำและผู้ให้บริการโทรคมนาคมแบบครบวงจรรายเดียวในประเทศไทย ซึ่งมุ่งมั่นในการพัฒนาธุรกิจบนรากฐานแห่งความยั่งยืน ผ่านการเพิ่มคุณภาพและความครอบคลุมของโครงข่ายโทรคมนาคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนสังคมดิจิทัลและการเข้าถึงฐานข้อมูลความรู้และดิจิทัลคอนเทนต์ให้แก่คนไทยได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งส่งผลให้ กลุ่มทรูได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติในด้านการพัฒนาด้านความยั่งยืน โดยกลุ่มทรู เป็นหนึ่งในไม่กี่องค์กรธุรกิจโทรคมนาคมจากทั่วโลกและเป็นเพียงหนึ่งเดียวจากประเทศไทยปีนี้ ที่สามารถผ่านการประเมินด้านความยั่งยืนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสมาชิกทั้งดัชนีความยั่งยืน Dow Jones Sustainability Indices และ FTSE4 Good Emerging Index สิ่งเหล่านี้ สะท้อนถึงความแข็งแกร่งและความมุ่งมั่นอย่างต่อเนื่องของกลุ่มทรูในการเป็นองค์กรที่ยั่งยืน โดยกลุ่มทรู จะเดินหน้ายกระดับและพัฒนาด้านความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างคุณค่าและเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของกลุ่มบริษัท

กลุ่มทรู รายงานผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 691.48 ล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2560 ซึ่งเปลี่ยนแปลงในอัตราที่สูงกว่าร้อยละ 20 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า โดยมีสาเหตุสำคัญ สรุปได้ดังนี้

กลุ่มทรู มีรายได้จากการให้บริการโดยรวมเพิ่มขึ้นเป็น 24.5 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งและต่อเนื่องของทรูมูฟ เอช ซึ่งมีรายได้จากบริการนอกรายและฐานลูกค้าที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งในกลุ่มลูกค้าระบบรายเดือนและเติมเงิน ซึ่งผลักดันให้ EBITDA ของกลุ่ม เติบโตประมาณร้อยละ 39.0 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 8.9 พันล้านบาท ในขณะที่ EBITDA Margin ยังคงแข็งแกร่งที่ประมาณร้อยละ 36.5

ในไตรมาส 3 ปี 2560 กลุ่มทรู รายงานผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 691 ล้านบาท ปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเทียบกับผลขาดทุนสุทธิจำนวน 2.5 พันล้านบาท ในไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า อันเป็นผลจากกำไรจากการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายให้ผลลัพธ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

หมายเหตุ: EBITDA margin ไม่รวมกำไร (ขาดทุน) จากการขาย

ตารางสรุปงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

	ไตรมาส 3 ปี 2560	ไตรมาส 2 ปี 2560	ไตรมาส 3 ปี 2559 (ปรับปรุง)	% เปลี่ยนแปลง		งวดเก้าเดือน ปี 2560	งวดเก้าเดือน ปี 2559 (ปรับปรุง)	% เปลี่ยนแปลง Y-o-Y
				Q-o-Q	Y-o-Y			
(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)								
รายได้								
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์และบริการอื่น	29,400	29,968	27,848	(1.9)	5.6	88,132	79,772	10.5
รายได้ค่าเช่าต่อโครงข่าย (IC)	1,275	1,183	1,343	7.8	(5.1)	3,627	3,925	(7.6)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,592	4,764	3,939	(24.6)	(8.8)	12,285	10,588	16.0
รายได้จากการให้บริการ	24,533	24,021	22,566	2.1	8.7	72,220	65,259	10.7
รายได้จากการขาย	3,740	4,973	2,946	(24.8)	26.9	12,407	10,788	15.0
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน								
ต้นทุนการให้บริการรวม	20,987	21,382	21,473	(1.8)	(2.3)	63,438	58,782	7.9
ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)	870	1,023	1,093	(14.9)	(20.4)	2,951	3,149	(6.3)
ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่าย	1,402	1,268	1,428	10.6	(1.8)	3,893	4,348	(10.5)
ต้นทุนการให้บริการ ไม่รวมค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	12,991	13,277	13,237	(2.2)	(1.9)	39,504	37,718	4.7
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	5,723	5,813	5,714	(1.5)	0.2	17,089	13,566	26.0
ต้นทุนขาย	3,738	4,932	3,311	(24.2)	12.9	12,525	11,454	9.4
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	7,833	8,226	7,518	(4.8)	4.2	24,226	21,064	15.0
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	2,642	2,489	2,232	6.2	18.4	7,540	5,587	35.0
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารอื่นๆ	5,191	5,737	5,286	(9.5)	(1.8)	16,687	15,477	7.8
EBITDA	8,949	8,704	6,439	2.8	39.0	24,979	18,414	35.7
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	(8,366)	(8,302)	(7,946)	0.8	5.3	(24,629)	(19,153)	28.6
กำไรจากการดำเนินงาน	583	402	(1,507)	44.9	NM	350	(739)	NM
ดอกเบี้ยจ่าย (สุทธิ)	(1,400)	(1,408)	(917)	(0.5)	52.8	(4,122)	(3,088)	33.5
ดอกเบี้ยรับ	92	200	199	(53.7)	(53.5)	420	297	41.4
ดอกเบี้ยจ่าย	(1,493)	(1,607)	(1,115)	(7.1)	33.8	(4,542)	(3,385)	34.2
ค่าใช้จ่ายทางการเงินอื่น	(28)	(32)	(30)	(12.1)	(5.1)	(90)	(68)	31.6
ค่าใช้จ่ายทางการเงินที่เกี่ยวกับใบอนุญาต	(597)	(598)	(555)	(0.1)	7.7	(1,793)	(825)	117.4
รายได้ (ค่าใช้จ่าย) ภาษีเงินได้	749	94	94	NM	NM	306	(100)	NM
ภาษีเงินได้ในปีปัจจุบัน	(59)	9	(17)	NM	257.9	(113)	(384)	(70.7)
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	809	85	111	NM	NM	418	284	47.5
ส่วนแบ่งกำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	427	432	432	(1.3)	(1.2)	2,654	4,130	(35.7)
(กำไร) ขาดทุนของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(11)	3	(26)	NM	(57.4)	(14)	(18)	(22.8)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(340)	(63)	(285)	(439.4)	(19.2)	(787)	(509)	(54.5)
(ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น	(74)	(76)	253	3.5	NM	408	756	(46.0)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของบริษัท	(691)	(1,245)	(2,540)	44.5	72.8	(3,088)	(461)	NM
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ สำหรับส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	11	(3)	26	NM	(57.4)	14	18	(22.8)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	(681)	(1,249)	(2,515)	45.5	72.9	(3,075)	(443)	NM

หมายเหตุ: (ค่าใช้จ่าย) รายได้อื่น ในงวดเก้าเดือน ปี 2560 ส่วนหนึ่งประกอบด้วย การกลับรายการประมาณการหนี้สินสำหรับการใช้สิทธิซื้อสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เทคโนโลยี HSPA เนื่องจากคู่สัญญาได้แสดงเจตจำนงที่จะไม่ใช้สิทธิดังกล่าว

รายงานของผู้สอบบัญชีมีข้อสังเกตเกี่ยวกับความไม่แน่นอนเกี่ยวกับคดีฟ้องร้องที่ยังไม่ทราบผลและสัญญาสำคัญทางธุรกิจที่อยู่ระหว่างการสรุปในรายละเอียด (รายละเอียดเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 26) ซึ่งผลสุดท้ายของคดีและข้อสรุปของสัญญายังไม่สามารถระบุได้ อย่างไรก็ตามผู้บริหารเชื่อมั่นว่างบการเงินหรือการดำเนินงานของกลุ่มจะไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญจากปัจจัยดังกล่าว

ผลการดำเนินงานโดยรวม

- **รายได้จากการให้บริการโดยรวม**ของกลุ่มทรูเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.7 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 24.5 พันล้านบาท ส่วนใหญ่เป็นผลจากการเติบโตอย่างแข็งแกร่งต่อเนื่องของทรูมูฟ เอช ตามการใช้บริการบนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้นสูงและฐานลูกค้าที่เติบโต ทั้งนี้ รายได้จากการให้บริการของกลุ่มทรูเติบโตร้อยละ 2.1 เมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากการอัปเดตบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ตให้แก่ลูกค้าที่อยู่ในระบบสายทองแดงมาสู่โครงข่ายไฟเบอร์ การลดลงของการใช้งานโทรศัพท์บ้าน และกลยุทธ์ของกลุ่มทรูที่ลดการจัดอีเวนต์ มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนต์ โดยรวม แต่มุ่งเน้นในการจัดอีเวนต์ที่สร้างผลกำไรชัดเจนให้กับบริษัทมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มทรู ได้ปรับเป้าหมายการเติบโตของรายได้จากการให้บริการของกลุ่มในปี 2560 ให้เป็นเติบโตในอัตราเลขสองหลักช่วงต้น เพื่อให้สะท้อนผลการดำเนินงานในงวด 9 เดือนของปี ซึ่งมีรายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า
 - **ทรูมูฟ เอช** ยังคงเติบโตโดดเด่นเหนืออุตสาหกรรม ด้วยฐานลูกค้าและรายได้จากบริการบนเครือข่ายที่เพิ่มขึ้นสูงตามความต้องการใช้งานดาต้าที่เติบโตต่อเนื่อง และความเชื่อมั่นต่อโครงข่ายประสิทธิภาพสูงสุดของทรูมูฟ เอช ซึ่งทรูมูฟ เอช เป็นผู้ให้บริการเพียงรายเดียวที่มีฐานลูกค้าที่เติบโต โดยเพิ่มขึ้นเป็น 26.7 ล้านราย ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2560 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นลูกค้าในระบบรายเดือนจำนวน 6.7 ล้านราย และลูกค้าในระบบเติมเงินจำนวน 20.0 ล้านราย ส่งผลให้รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 15.3 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 2.2 จากไตรมาสก่อนหน้า เป็น 17.1 พันล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2560
 - **รายได้จากบริการที่ไม่ใช่เสียงหรือนอวอยซ์** เติบโตร้อยละ 22.2 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 2.8 จากไตรมาสก่อนหน้า เป็น 10.8 พันล้านบาท จากความต้องการใช้งานโมบายอินเทอร์เน็ต และบริการ 4G ที่เติบโต รวมถึงผลตอบแทนที่ดีต่อแคมเปญดาต้าผสมผสานกับบริการอื่นๆ ที่คุ้มค่าของกลุ่มทรู ทั้งนี้ ในไตรมาส 3 ปี 2560 รายได้จากบริการนอวอยซ์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63 ของรายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากสัดส่วนร้อยละ 59 ในช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า
 - **รายได้จากบริการเสียง** ค่อนข้างคงที่เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6) และไตรมาสก่อนหน้า (ลดลงร้อยละ 0.5) เป็น 5.3 พันล้านบาท เนื่องจากการขยายตัวของฐานลูกค้าทรูมูฟ เอช ช่วยชดเชยพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปใช้การสื่อสารผ่านระบบออนไลน์มากยิ่งขึ้น
 - **รายได้จากบริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศและบริการอื่นๆ** เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และจากไตรมาสก่อนหน้า เป็น 1.1 พันล้านบาท เป็นผลจากรายได้จากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังประเทศไทยและใช้บริการทรูมูฟ เอชเพิ่มสูงขึ้น (Inbound Roaming)
 - **รายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์** เป็น 8.8 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นส่วนหนึ่งจากรายได้ระหว่างกลุ่มบริษัททรูที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการบำรุงรักษา (O&M) ซึ่งรายงานอยู่ภายใต้รายได้จากการให้บริการอื่นๆ หากไม่รวมรายการดังกล่าว รายได้จากการให้บริการของทรูออนไลน์ เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 7 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า ตามการเติบโตของบริการบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต

- **รายได้จากบริการเสียงพื้นฐาน** เป็น 677 ล้านบาท ลดลงจากการที่ผู้บริโภคเปลี่ยนไปใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และการสื่อสารทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง
- **รายได้จากการให้บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ** เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.8 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 4.3 จากไตรมาสก่อนหน้า เป็น 5.9 พันล้านบาท จากผลตอบรับที่ดีต่อแคมเปญไฟเบอร์ บรอดแบนด์ของกลุ่ม และการขยายการให้บริการไฟเบอร์บนเทคโนโลยี FTTH ไปสู่พื้นที่ใหม่ๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง โดยทรูออนไลน์มีจำนวนผู้ใช้บริการบรอดแบนด์รายใหม่สุทธิประมาณ 78,100 ราย ในไตรมาส 3 ปี 2560 ซึ่งผลักดันให้ฐานลูกค้าบรอดแบนด์อินเทอร์เน็ต เพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 3 ล้านราย
- **รายได้จากการให้บริการของทรูวิชั่นส์** เป็น 3.0 พันล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.1 จากไตรมาสก่อนหน้า และร้อยละ 5.0 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า เป็นผลจากรายได้จากมิวสิค เอนเตอร์เทนเมนท์ และอื่นๆ ที่ลดลงเป็น 514 ล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2560 จากการที่กลุ่มทรูมุ่งเน้นในการคัดสรรและเลือกจัดซื้อเว็บไซต์ที่เสริมสร้างผลกำไรให้กับกลุ่มบริษัทมากยิ่งขึ้น
 - **รายได้จากค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง** เติบโตประมาณร้อยละ 2 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 1 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 2.0 พันล้านบาท จากการเข้าถึงตลาดแมสได้มากยิ่งขึ้น และผลตอบรับที่ดีต่อแคมเปญคอนเวอร์เจนซ์และแพ็คเกจกีฬา สิ่งเหล่านี้ ผลักดันให้ฐานลูกค้าในระบบค่าบริการสมาชิกของทรูวิชั่นส์เพิ่มขึ้นร้อยละ 18 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 2.1 ล้านราย ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2560
 - **รายได้จากค่าโฆษณา** เป็น 461 ล้านบาท ซึ่งเป็นไปตามทิศทางรายได้โฆษณาในอุตสาหกรรมที่ลดลง
- **รายได้จากการขาย** เป็น 3.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.9 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า จากผลตอบรับที่ดีต่อแคมเปญดีไวซ์หลากหลายของกลุ่มทรู ซึ่งเข้าถึงทุกกลุ่มลูกค้าตั้งแต่ระดับแมสจนถึงระดับพรีเมียม ในขณะที่ รายได้จากการขายลดลงร้อยละ 24.8 ซึ่งเป็นการลดลงตามฤดูกาล จากการที่ลูกค้าชะลอการซื้อเพื่อรอโทรศัพท์เคลื่อนที่ระดับไฮ-เอนด์รุ่นใหม่ ที่เปิดตัวในช่วงปลายปี
- **ค่าใช้จ่ายด้านการกำกับดูแล (Regulatory cost)** ลดลงร้อยละ 20.4 จากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 14.9 จากไตรมาสก่อนหน้าเป็น 870 ล้านบาท ตามส่วนแบ่งรายได้ที่ลดลงของบริการโทรศัพท์พื้นฐาน และผลกระทบเชิงบวกเต็มไตรมาสของการปรับลดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการบริการโทรคมนาคมพื้นฐานและบริการเพื่อสังคมโดยทั่วถึง (USO) (จากร้อยละ 3.75 เป็นร้อยละ 2.5)
- **ค่าใช้จ่ายเชื่อมต่อโครงข่ายสุทธิ (Net IC Expense)** เพิ่มขึ้นจาก 85 ล้านบาท ในช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 128 ล้านบาท จากปริมาณการโทรออกนอกเครือข่ายสุทธิที่เพิ่มขึ้น
- **ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานหลัก** (ประกอบด้วยต้นทุนในการให้บริการไม่รวมค่า IC และค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารอื่นๆ) ลดลงร้อยละ 1.8 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 4.4 จากไตรมาสก่อนหน้า เป็น 18.2 พันล้านบาท จากการ

ลดลงของค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรและการทำการตลาด ทั้งนี้ มาตราการควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นของกลุ่ม ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ไม่รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย) ลดลงร้อยละ 9.5 จากไตรมาสก่อนหน้า และร้อยละ 1.8 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า

- EBITDA เพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 39.0 จากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 8.9 พันล้านบาท ตามการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของรายได้และการบริหารค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นของกลุ่ม ซึ่งผลักดันให้ EBITDA margin เติบโตเป็นร้อยละ 36.5 ในไตรมาส 3 ปี 2560 เมื่อเทียบกับร้อยละ 30.2 ในไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า และร้อยละ 36.1 ในไตรมาสก่อนหน้า
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ค่อนข้างคงที่จากไตรมาสก่อนหน้า และเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 8.4 พันล้านบาท
- ดอกเบี้ยจ่าย ลดลงเมื่อเทียบกับไตรมาสก่อนหน้า จากการชำระหนี้สินในระหว่างไตรมาส แต่เพิ่มขึ้นจากไตรมาสเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 1.5 พันล้านบาท จากการกู้ยืมเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจ รวมถึงการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม
- รายได้ภาษีเงินได้ มีจำนวน 749 ล้านบาท อันเป็นผลจากการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้จากขาดทุนสะสมทางภาษีของกลุ่มบริษัทที่คาดว่าจะได้ใช้
- สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้กลุ่มทุน มีผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ จำนวน 691 ล้านบาท ในไตรมาส 3 ปี 2560 ซึ่งปรับตัวดีขึ้นทั้งจากไตรมาสก่อนหน้า และจากไตรมาส 3 ปีก่อนหน้า อันเป็นผลจากกำไรจากการดำเนินงานของกลุ่มทุนที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวด 9 เดือน)

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)				
	งวดเก้าเดือน ปี 2560		งวดเก้าเดือน ปี 2559		% เปลี่ยนแปลง
	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวมหลังตัดรายการระหว่างกัน	YoY
ทรูวิชั่นส์	9,253		9,403		(1.6)
รายได้จากการให้บริการ	9,231		9,195		0.4
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	6,134		5,876		4.4
- มิวสิค เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และ อื่น ๆ	1,720		1,893		(9.1)
- ค่าโฆษณา	1,377		1,427		(3.5)
รายได้จากการขายสินค้า	22		207		(89.3)
รายการระหว่างกัน	(2,064)		(2,107)		(2.0)
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	7,188	7%	7,296	8%	(1.5)
ทรูมูฟ เอช	78,470		67,100		16.9
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	50,228		42,291		18.8
- บริการเสียง	15,931		15,411		3.4
- บริการที่ไม่ใช่เสียง	31,217		24,628		26.8
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่น ๆ	3,080		2,253		36.7
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	3,630		3,928		(7.6)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	12,257		10,257		19.5
รายได้จากการขายสินค้า	12,356		10,623		16.3
รายการระหว่างกัน	(2,380)		(1,105)		115.5
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	76,089	76%	65,995	73%	15.3
ทรูออนไลน์	23,250		21,337		9.0
รายได้จากการให้บริการ	22,829		20,781		9.9
- บริการเสียงพื้นฐาน	2,293		3,632		(36.9)
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	16,967		15,778		7.5
- รายได้อื่น ๆ	3,569		1,372		160.2
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	331		331		(0.0)
รายได้จากการขายสินค้า	90		224		(59.9)
รายการระหว่างกัน	(5,989)		(4,068)		47.2
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	17,262	17%	17,269	19%	(0.0)
รายได้รวม	110,972		97,839		13.4
รวมรายการระหว่างกัน	(10,433)		(7,279)		43.3
รายได้รวม - สุทธิ	100,539	100%	90,560	100%	11.0

โครงสร้างรายได้รวม แยกตามประเภทธุรกิจ (สำหรับงวด 3 เดือน)

(หน่วยล้านบาทยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)	รายได้รวม (ก่อนตัดรายการระหว่างกันระหว่างกลุ่มธุรกิจ)							
	ไตรมาส 3 ปี 2560		ไตรมาส 2 ปี 2560		ไตรมาส 3 ปี 2559		% เปลี่ยนแปลง	
	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	รายได้	% ของรายได้รวม หลังตัดรายการ ระหว่างกัน	QoQ	YoY
ทรูวิชั่นส์	3,034		3,125		3,304		(2.9)	(8.2)
รายได้จากการให้บริการ	3,020		3,118		3,179		(3.1)	(5.0)
- ค่าสมาชิกและค่าติดตั้ง	2,045		2,030		2,010		0.7	1.7
- ทีวีสด เอ็นเตอร์เทนเมนท์ และ อื่น ๆ	514		606		648		(15.2)	(20.7)
- ค่าโฆษณา	461		482		520		(4.2)	(11.4)
รายได้จากการขายสินค้า	13		7		126		92.2	(89.3)
รายการระหว่างกัน	(671)		(720)		(792)		(6.7)	(15.2)
ทรูวิชั่นส์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	2,362	7%	2,406	7%	2,513	8%	(1.8)	(6.0)
ทรูมูฟ เอช	25,919		27,555		22,967		(5.9)	12.9
รายได้จากการให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่	17,136		16,762		14,866		2.2	15.3
- บริการเสียง	5,304		5,332		5,272		(0.5)	0.6
- บริการที่ไม่ใช่เสียง	10,754		10,466		8,797		2.8	22.2
- บริการโทรศัพท์ข้ามแดนระหว่างประเทศ และอื่น ๆ	1,078		964		797		11.8	35.4
รายได้ค่าเชื่อมต่อโครงข่าย (IC)	1,275		1,184		1,344		7.7	(5.1)
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย	3,785		4,654		3,829		(18.7)	(1.1)
รายได้จากการขายสินค้า	3,723		4,955		2,928		(24.9)	27.2
รายการระหว่างกัน	(743)		(813)		(467)		(8.6)	59.1
ทรูมูฟ เอช หลังตัดรายการระหว่างกัน	25,176	76%	26,742	76%	22,500	73%	(5.9)	11.9
ทรูออนไลน์	8,897		7,173		6,866		24.0	29.6
รายได้จากการให้บริการ	8,759		7,035		6,694		24.5	30.9
- บริการเสียงพื้นฐาน	677		716		1,143		(5.4)	(40.7)
- บริการบรอดแบนด์ บริการอินเทอร์เน็ต และสื่อสารข้อมูลธุรกิจ	5,856		5,617		5,100		4.3	14.8
- รายได้อื่น ๆ	2,227		702		451		217.3	393.3
รายได้ค่าเช่าโครงข่าย (FOC)	110		110		110		0.0	0.0
รายได้จากการขายสินค้า	27		28		61		(3.3)	(55.9)
รายการระหว่างกัน	(3,295)		(1,379)		(1,084)		138.9	204.0
ทรูออนไลน์ หลังตัดรายการระหว่างกัน	5,602	17%	5,794	17%	5,782	19%	(3.3)	(3.1)
รายได้รวม	37,850		37,853		33,138		(0.0)	14.2
รวมรายการระหว่างกัน	(4,709)		(2,911)		(2,343)		61.8	101.0
รายได้รวม - สุทธิ	33,141	100%	34,942	100%	30,794	100%	(5.2)	7.6

งบดุลรวม และงบกระแสเงินสดรวม

	30 ก.ย. 2560	31 ธ.ค. 2559	% เปลี่ยนแปลง
(หน่วย : ล้านบาท ยกเว้นในรายการที่มีการระบุเป็นอย่างอื่น)			
งบดุลรวม			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	31,669	50,184	(36.9)
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	40,235	32,749	22.9
ลูกหนี้อื่น	4,359	4,061	7.3
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	41,429	35,684	16.1
<i>รวมสินทรัพย์หมุนเวียน</i>	<i>117,691</i>	<i>122,678</i>	<i>(4.1)</i>
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	167,760	143,688	16.8
ค่าความนิยม - สุทธิ	11,403	11,403	0.0
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	131,547	139,746	(5.9)
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	5,726	5,376	6.5
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	27,934	26,069	7.2
<i>รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน</i>	<i>344,370</i>	<i>326,282</i>	<i>5.5</i>
รวมสินทรัพย์	462,061	448,960	2.9
เงินกู้ยืมระยะสั้น	54,352	37,572	44.7
เจ้าหนี้การค้า	63,220	64,422	(1.9)
เจ้าหนี้อื่น	38,673	34,093	13.4
ส่วนที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปีของเงินกู้ยืมระยะยาว	30,522	20,654	47.8
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	5,429	4,104	32.3
<i>รวมหนี้สินหมุนเวียน</i>	<i>192,196</i>	<i>160,844</i>	<i>19.5</i>
เงินกู้ยืมระยะยาว	50,168	60,490	(17.1)
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	1,953	1,995	(2.1)
หนี้สินภายใต้สัญญาและใบอนุญาตให้ดำเนินการ	74,013	77,652	(4.7)
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	2,147	1,982	8.3
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	12,822	14,269	(10.1)
<i>รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน</i>	<i>141,104</i>	<i>156,389</i>	<i>(9.8)</i>
รวมหนี้สิน	333,300	317,233	5.1
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	128,761	131,728	(2.3)
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	462,061	448,960	2.9

	30 ก.ย. 2560	30 ก.ย. 2559 (ปรับปรุง)	% เปลี่ยนแปลง
งบกระแสเงินสดรวม			
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน ก่อนดอกเบี้ยและภาษีเงินได้	(1,507)	6,758	NM
ดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้จ่าย (สุทธิ)	(3,332)	(3,282)	1.5
กระแสเงินสดจากกิจกรรมการดำเนินงาน	(4,838)	3,476	NM
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการลงทุน	(27,069)	(36,279)	(25.4)
กระแสเงินสด (ใช้ไปใน) จากกิจกรรมการจัดหาเงิน	13,403	70,328	(80.9)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(18,504)	37,525	NM
ยอดยกมาต้นงวด และผลกระทบจากการแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	50,173	10,555	375.4
ยอดเงินคงเหลือสิ้นงวด	31,669	48,080	(34.1)

การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

กลุ่มทรู สามารถชำระหนี้สินและปฏิบัติตามข้อผูกพันตามสัญญาทางการเงินต่างๆ โดยมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยที่ปรับตัวดีขึ้นทั้งจากไตรมาสก่อนหน้าและจากไตรมาส 3 ปีก่อนหน้า เป็น 5.9 เท่า ในไตรมาส 3 ปี 2560 ตามการเติบโตอย่างแข็งแกร่งของ EBITDA นอกจากนี้ ดอกเบี้ยจ่ายที่ลดลง ยังเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลให้อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า กลุ่มทรูมีอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA และอัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ค่อนข้างคงที่จากไตรมาสก่อนหน้าที่ 3.0 เท่า และ 0.7 เท่า ตามลำดับ ในขณะที่ อัตราส่วนสภาพคล่องลดลงเล็กน้อยเป็น 0.6 เท่า

ในไตรมาส 3 ปี 2560 กลุ่มทรูมีอัตรากำไรขั้นต้น เพิ่มขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้าและไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า เป็นร้อยละ 25.4 อันเป็นผลจากการเติบโตของรายได้จากการให้บริการและการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ อัตรากำไรสุทธิ และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ปรับตัวดีขึ้นจากไตรมาสก่อนหน้า เป็นจำนวนติดลบ ร้อยละ 2.1 และ 4.2 ตามลำดับ ตามผลประกอบการของกลุ่มที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

อัตราส่วนทางการเงิน

		3Q60	2Q60	3Q59 (ปรับปรุง)
อัตราส่วนสภาพคล่อง	เท่า	0.6	0.7	0.7
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	เท่า	5.9	5.3	5.6
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อ EBITDA	เท่า	3.0	3.0	2.3
อัตราส่วนหนี้สินสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	เท่า	0.7	0.7	0.4
อัตรากำไรขั้นต้น	%	25.4	24.7	19.5
อัตรากำไรสุทธิ	%	-2.1	-3.6	-8.2
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	%	-4.2	-5.6	-0.1

สินทรัพย์

- กลุ่มทรูมี**สินทรัพย์รวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 462.1 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มขึ้นของ สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- **สินทรัพย์ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นจาก 143.7 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 เป็น 167.8 พันล้านบาท จากการขยายโครงข่ายและการให้บริการอย่างต่อเนื่องของธุรกิจโทรศัพท์เคลื่อนที่และบรอดแบนด์ อินเทอร์เน็ต
- **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน (สุทธิ)** ลดลงร้อยละ 5.9 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 131.5 พันล้านบาท จากการตัดจำหน่ายใบอนุญาตใช้งานคลื่นความถี่ในช่วง 9 เดือนแรกของปี

▪ **เงินลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้า (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นเป็น 19.7 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับ 18.2 พันล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จากการรับรู้มูลค่าเงินลงทุนใน DIF ที่เพิ่มขึ้น ภายหลังการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ของกองทุนในไตรมาสแรก ปี 2560

▪ **ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)** เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.9 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 40.2 พันล้านบาท ตามการขยายธุรกิจของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง รวมถึงลูกหนี้ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เทคโนโลยี HSPA ทั้งนี้ ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยค่อนข้างคงที่จากไตรมาสก่อนหน้า แต่ปรับตัวดีขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า เป็น 98 วัน ในไตรมาส 3 ปี 2560

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	30 กันยายน พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท	30 กันยายน พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท
ลูกหนี้ ทศท.	731.00	685.29	731.00	685.29
ลูกหนี้การค้า	21,855.76	20,293.14	1,905.88	1,994.15
ลูกหนี้กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (หมายเหตุข้อ 27)	9,771.81	7,873.13	8,072.00	6,176.90
ลูกหนี้การค้า	32,358.57	28,851.56	10,708.88	8,856.34
รายได้ค้างรับ	16,119.12	11,025.30	2,371.09	2,220.65
รวมลูกหนี้การค้า	48,477.69	39,876.86	13,079.97	11,076.99
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(8,242.70)	(7,127.71)	(3,189.68)	(3,113.67)
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	40,234.99	32,749.15	9,890.29	7,963.32

ลูกหนี้การค้า ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2560 และวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

	ข้อมูลทางการเงินรวม		ข้อมูลทางการเงินเฉพาะบริษัท	
	30 กันยายน พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท	30 กันยายน พ.ศ. 2560 ล้านบาท	31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ล้านบาท
ยอดที่ยังไม่ครบกำหนดชำระ	14,840.95	14,473.16	3,074.36	1,132.24
ค้างชำระน้อยกว่า 3 เดือน	7,096.71	5,524.89	1,309.45	1,205.03
ค้างชำระ 3 - 6 เดือน	1,392.22	871.59	211.04	269.97
ค้างชำระ 6 - 12 เดือน	3,146.93	3,137.17	1,661.39	4,147.20
ค้างชำระมากกว่า 12 เดือน	5,881.76	4,844.75	4,452.64	2,101.90
ลูกหนี้การค้า	32,358.57	28,851.56	10,708.88	8,856.34
รายได้ค้างรับ	16,119.12	11,025.30	2,371.09	2,220.65
รวมลูกหนี้การค้า	48,477.69	39,876.86	13,079.97	11,076.99
หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(8,242.70)	(7,127.71)	(3,189.68)	(3,113.67)
ลูกหนี้การค้า – สุทธิ	40,234.99	32,749.15	9,890.29	7,963.32

ลูกหนี้การค้ารับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามใบแจ้งหนี้ และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลืออยู่หักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญซึ่งประมาณจากการสอบทานยอดคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญหมายถึงผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีของลูกหนี้การค้าเปรียบเทียบกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้การค้า หนี้สูญที่เกิดขึ้นจะรับรู้ไว้ในกำไรหรือขาดทุนโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นประมาณการที่พิจารณาจากหลายวิธีผสมกัน เช่น ตามอัตราร้อยละของรายได้ การวิเคราะห์อายุหนี้ ประสบการณ์การเก็บหนี้ โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจปัจจุบันรวมด้วย ทั้งนี้ ความชำนาญและประสบการณ์ในการเก็บหนี้ของกลุ่มร่วมกับวิธีประมาณการอย่างเหมาะสมตามที่กล่าวข้างต้นทำให้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ตั้งไว้ (จำนวน 8,243 ล้านบาท) มีความเพียงพอ

กลุ่มบริษัทไม่มีการระงับตัวของความเสี่ยงจากการให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้า เนื่องจากลูกค้านี้ของกลุ่มบริษัทมีจำนวนมาก ซึ่งได้แก่ ผู้ให้บริการโทรศัพท์ ทั้งภาคธุรกิจและผู้ใช้จ่ายย่อยทั่วไป ผู้บริหารเชื่อว่าค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่ได้นั้นก็ไว้เพียงพอแล้ว และจะไม่มีความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อมากกว่าจำนวนหนี้สงสัยจะสูญที่ได้นั้นก็แล้ว โดยคำนึงจากลักษณะของลูกหนี้การค้าของกลุ่มบริษัท และจากประสบการณ์การเรียกเก็บหนี้ของกลุ่ม

หนี้สิน

- **หนี้สินรวม** เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 จาก ณ สิ้นปี 2559 เป็น 333.3 พันล้านบาท ส่วนใหญ่จากการเพิ่มขึ้นของ **หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่าย** (ประกอบด้วยเงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว ไม่รวมหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน) เป็นจำนวน 127.1 พันล้านบาท เพื่อสนับสนุนการขยายธุรกิจ รวมถึงการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกลุ่ม ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจได้มีการชำระหนี้สินในระหว่างไตรมาส 3 ซึ่งส่งผลให้หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยจ่ายของกลุ่มลดลงร้อยละ 5.4 จากไตรมาสก่อนหน้า

- **เจ้าหนี้การค้า** ลดลงเมื่อเทียบกับ ณ สิ้นปี 2559 เป็น 63.2 พันล้านบาท จากการชำระเงินให้แก่กลุ่มผู้จัดจำหน่ายอุปกรณ์ (vendor) และการชำระเงินภายใต้สัญญาดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เทคโนโลยี HSPA

ส่วนของผู้ถือหุ้น

- **ส่วนของผู้ถือหุ้น** ลดลงเป็น 128.8 พันล้านบาท จากผลขาดทุนในงวด

สภาพคล่องและแหล่งเงินทุน

- แหล่งเงินทุนหลักของกลุ่มธุรกิจ ในงวดเก้าเดือน ปี 2560 มาจาก**กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน** จำนวน 13.4 พันล้านบาท ลดลงจากฐานที่สูงในช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้าซึ่งมีการเพิ่มทุน

- **กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (สุทธิ)** เป็นจำนวนลบ 4.8 พันล้านบาท ในงวดเก้าเดือน ปี 2560 จากการใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน การชำระเงินสดภายใต้สัญญาดำเนินการให้บริการโทรคมนาคมภายใต้เทคโนโลยี HSPA และการจ่ายดอกเบี้ย ทั้งนี้ กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเป็นจำนวนบวก 5.9 พันล้านบาท (จำนวนบวก 4.5 พันล้านบาท ภายหลังหักเงินสดจ่ายสุทธิ สำหรับดอกเบี้ยและภาษีเงินได้) ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2560

▪ **กระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมลงทุน** ในงวดเก้าเดือน ปี 2560 เป็น 27.1 พันล้านบาท ลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันปีก่อนหน้า ซึ่งมีการชำระค่าใบอนุญาตใช้คลื่นความถี่ 900 MHz

การปรับงบการเงินย้อนหลัง และการเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

การปรับงบการเงินย้อนหลัง

เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2558 TUC ซึ่งเป็นบริษัทย่อยได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 1800MHz จาก กสทช. เพื่อให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่เป็นระยะเวลา 18 ปี ในระหว่างปี พ.ศ. 2559 กลุ่มกิจการสามารถระงับต้นทุนทางตรงเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งใบอนุญาต ซึ่งควรถือเป็นต้นทุนเริ่มแรกของใบอนุญาต

รายการปรับปรุงต่อกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวดสามเดือนและงวดเก้าเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559 มีดังต่อไปนี้

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

	ข้อมูลทางการเงินรวม		
	ตามที่รายงาน		ตามที่
	ไว้เดิม	รายการปรับปรุง	ปรับปรุงใหม่
	ล้านบาท	ล้านบาท	ล้านบาท
สำหรับงวดสามเดือนสิ้นสุด			
วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559			
ต้นทุนการให้บริการ	21,402.97	69.69	21,472.66
ต้นทุนทางการเงิน	1,982.93	(282.80)	1,700.13
สำหรับงวดเก้าเดือนสิ้นสุด			
วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2559			
ต้นทุนการให้บริการ	58,688.13	93.39	58,781.52
ต้นทุนทางการเงิน	5,093.93	(788.25)	4,305.68

การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี

ระหว่างเดือนกันยายน พ.ศ. 2560 ผู้บริหารได้ทำการทบทวนอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ประจำปี ปัจจัยสำคัญที่ใช้ในการพิจารณาอายุการให้ประโยชน์ประกอบด้วย การเทียบเคียงกับกับธุรกิจโทรคมนาคมในประเทศสากล การพัฒนา

ทางด้านเทคโนโลยี ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการบำรุงรักษาและเงื่อนไขในการใช้งาน รวมถึงการขอคำแนะนำจากผู้ผลิต และความเห็นจากวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารได้ข้อสรุปว่าควรเปลี่ยนประมาณการอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์บางประเภทต่อไปนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2560

	อายุการใช้งานเดิม ปี	อายุการใช้งานใหม่ ปี
อุปกรณ์โครงข่ายแบบ Passive	20 – 25	25 - 30

ผลของการเปลี่ยนแปลงค่าเสื่อมราคาที่มีต่องบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จสำหรับงวดสามเดือนและเก้าเดือนสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2560 แสดงเปรียบเทียบได้ดังนี้

	งบการเงินรวม	
	อายุการใช้งานเดิม ล้านบาท	อายุการใช้งานใหม่ ล้านบาท
ค่าเสื่อมราคา		
สำหรับงวดสามเดือน	267.18	188.19
สำหรับงวดเก้าเดือน	753.51	530.19

สัญญาและภาระผูกพัน

สัญญา คดีฟ้องร้องและข้อพิพาทยื่นต่ออนุญาตตุลาการและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

สัญญา

3G HSPA

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 BFKT บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญา กับ กสท. ในการเช่าเครื่องและอุปกรณ์วิทยุคมนาคมระบบ HSPA โดยมีอายุสัญญา 14.5 ปี ภายใต้สัญญาเช่าอุปกรณ์ระบบ HSPA BFKT มีภาระต้องจัดหา ติดตั้ง บริหารจัดการและบำรุงรักษาอุปกรณ์ตามที่จำเป็นต่อการให้บริการภายใต้เทคโนโลยี HSPA โดยให้เป็นไปตามความจุที่ได้ระบุไว้ในสัญญา และสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลบังคับใช้วันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2556 เป็นระยะเวลา 14.5 ปี และเพื่อเป็นการตอบแทน BFKT มีสิทธิได้รับรายได้จากการให้บริการดังกล่าวตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญา

เมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2554 RMV บริษัทย่อยของกลุ่มกิจการได้ทำสัญญากับ กสท. (“สัญญา”) ภายใต้เงื่อนไขในสัญญา RMV ต้องให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ภายใต้เทคโนโลยี HSPA ซึ่งได้รับขายส่งมาจาก กสท. เป็นระยะเวลา 14.5 ปี เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2558 RMV ได้รับการต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการให้บริการขายต่อบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่งจาก กทท. RMV มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 และเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตและต้องมีค่าใช้จ่ายต่างๆที่ต้องจ่ายให้ กสท. ตามสัญญา ใบอนุญาตมีกำหนดสิ้นสุดวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2563

ต่อมาได้มีความเห็นที่ต่างกันระหว่างกลุ่มกิจการและ กสท. ในหลายประเด็นที่เกี่ยวกับการตีความสัญญาและในรายละเอียดของการคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2560 กลุ่มกิจการและ กสท. ได้ตกลงในการรับและจ่ายชำระหนี้บางส่วนสำหรับรายได้ค่าเช่าและค่าบริการของ BFKT และต้นทุนการดำเนินงานของ RMV สำหรับรายการที่เกิดระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560

ขณะนี้ทุกฝ่ายอยู่ระหว่างการเจรจารายละเอียดของยอดคงค้างที่เหลือทั้งหมด ฝ่ายบริหารมีความเห็นว่ากลุ่มกิจการได้บันทึกกำไรได้และค่าใช้จ่ายอย่างเหมาะสมตามสัญญาแล้วและผลของการเจรจาจะไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกลุ่มกิจการ

คดีฟ้องร้องและข้อพิพาท

ในระหว่างงวดสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2560 คดีฟ้องร้องและข้อพิพาทตามที่อธิบายไว้ในหมายเหตุข้อ 39 ในงบการเงินประจำปี พ.ศ. 2559 ยังไม่มีความคืบหน้าออกเหนือจากเหตุการณ์ดังต่อไปนี้

คดีฟ้องร้องและข้อพิพาทของบริษัท

ข้อพิพาทเกี่ยวกับการตีตรูปสัญลักษณ์ของกิจการบนตู้โทรศัพท์สาธารณะ: เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษายืนตามคำตัดสินของศาลปกครองกลางและคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ โดยบริษัทได้รับรู้ค่าชดเชยจำนวน 192.69 ล้านบาท เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ในข้อมูลทางการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2560

ข้อพิพาทเกี่ยวกับเรื่องค่าโทรศัพท์ทางไกลในประเทศ TA เมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2560 บริษัทได้ยื่นคำร้องขอเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการต่อศาลปกครองกลาง ขณะนี้คดีอยู่ภายใต้การพิจารณาของศาลปกครองกลาง

ข้อพิพาทเกี่ยวกับส่วนแบ่งรายได้ในส่วนค่าโทรศัพท์ทางไกลต่างประเทศ: เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2560 บริษัทได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขทุนทรัพย์ฟ้องร้องจาก 8,810.25 ล้านบาทเป็น 8,699.00 ล้านบาท ขณะนี้คดีอยู่ภายใต้กระบวนการทางอนุญาโตตุลาการ

	ค่าแอสเสทชาร์จ ค้างจ่าย ล้านบาท	ผลกระทบสุทธิต่อ งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม ซึ่งสุทธิจากเงินส่วนแบ่ง รายได้ที่จ่ายให้แก่ กสท. ล้านบาท
สำหรับระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 ถึงวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2556	32,344.56	23,762.55

ผู้บริหารและที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทย่อยมีความเห็นว่าบริษัทย่อยไม่ต้องชำระค่าแอสเสทชาร์จดังกล่าว

ผลที่สุดของคดีความดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถคาดการณ์ได้ในขณะนี้ ดังนั้นกลุ่มกิจการจึงไม่ได้บันทึกรายได้และไม่ได้ตั้งสำรองสำหรับผลเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากผลของคดีดังกล่าวไว้ในข้อมูลทางการเงิน